საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

ხუთშაბათი 24 თებერვალი 1921 წ.

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით

ერთობა

ფასი 50 მანეთი

გამოწერის ფასი თვეში 1200 მანეთი, [illegible] ცალკე 50 მანეთი, განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 30 მანეთი, მეოთხე გვერდზე 20 მანეთი, სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომის (10 × 2) 1000 მანეთი. ნისიად განცხადება არ დაიბეჭდება, რედაქცია და კანტორა იმყოფება ერთობის ქ. № 4. მუხრანსკის რუსთაველის ქუჩის № 18-თან, რედაქციის ტელეფონი 14—76, კანტორის 18—82

№ 42 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა № 42

ღრმათ დამწუხრებულნი ძმები გიორგი, იოსები, კოტე, დები ვარო და კატო რძლები ოლია და მარო და სიძე ვასო ილუაშვილი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოდ გარდაცვალებას

დათიკო სპირიდონის ძე ზუკაკიშვილის

(გარე კახეთის სამოქმო შტაბის რწმუნებულის.)

პანაშვიდი საღამოს 7 ს. აბას აბათის მოედანი № 4. გასვენებული იქნება წირვაზე ანჩხატის ეკლესიაში პარასკევს, 25 თებერვლის დილის 10 საათზე. დროებით მიწას მიბარებული იქნება პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. (647—2—1)

გენერალური შტაბის ცნობა

ტფილისი, თებერვლის 23.

22 თებერვალს, ტფილისის მიდამოებში დღემ მშვიდობიანათ ჩაიარა, მხოლოდ საღამო ხანს შენიშნულ იქნა მტრის მცირე რაზმის წინსვლა ყარაიაზისა და საგარეჯოს მხრიდან.

კახეთში პარტიზანული ბრძოლა მტრის წინააღმდეგ ფართოვდება.

დარიალში მტრის იერიში მოგერიებულ იქნა.

გაგრის მიმართულებით მტერმა დიდი ძალებით შემოუტია ჩვენს მოწინავე რაზმებს. გაგრასთან ბრძოლა გრძელდება.

ქიზიყსაც გავანთავისუფლებთ

მთელმა ქართველმა ხალხმა საშინელი სიმწარე იგრძნო, როდესაც საქართველოს გულს, მის დედა-ქალაქს მოადგა მტრის ბრბოები—ყველას გარკვევით ჰქონდა შეგნებული, თუ რაა საქართველოსთვის თბილისი. თბილისი ეს ის ცენტრია, სადაც იყრება საქართველოს ყველა კუთხეებიდან მომავალი ძაფები, სადაც თავმოყრილი აქვს საქართველოს მოსახლეობის ყველა ინტერესს. მუხანათ მტერმა კარგათ იცოდა, რას შვრებოდა, როდესაც მთავარი ძალებით პირდაპირ ტფილისს ეკვეთა. თბილისის დაკარგვა საშინელ უბედურებათ მოევლინებოდა მთელს საქართველოს, რადგან დაანაწილებდა საქართველოს, ყოველს მის კუთხეს გაუწყვეტდა კავშირს მთელთან და თავის ანაბარა დასტოვებდა და ამით ნახევრად დაასუსტებდა მისი თავდაცვის უნარს. ეს აშკარად იგრძნეს საქართველოს ყველა კუთხეებმა და ამ შეგნებამ გამოაჩქარა თბილისის-კენ ყველა, ვისაც კი იარაღის ტარება შეეძლო.

საქართველოს ცენტრი გადაარჩინეს მისმა პერიფერიებმა. ცენტრისკენ იყო მიპყრობილი მთელი ყურადღება, იქ მიგროვდა მთელი ენერგია. სწორედ ამ დროს, როდესაც ტფილისს ალყა შემოარტყა მტრის ჯარმა, სწორედ ამ დროს საქართველოს ზოგიერთი განაპირა ადგილებიც გახდა მტრის შემოსევის მსხვერპლი. სიღნაღის მაზრა უკვე რამდენიმე დღეა გმინავს მტრის უღელს ქვეშ. საქართველოს ყველა ნაწილები მწვავედ გრძნობენ თავის მოძმის—სიღნაღის მაზრის უბედურებას. სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ საქმებით არ არის მოთავებული ყველა საქმეები, რაც აუცილებლად საჭიროა ტფილისის საბოლოოდ უზრუნველსაყოფად. ჯერ კიდევ სავსებით არ მოხდა ტფილისის ფრონტის ლიკვიდაცია. საქმე ბოლომდის უნდა იყოს მიყვანილი, მტერი მთლად უნდა იქნეს დამარცხებული და წელში გატეხილი, რომ მან მეორედ ვეღარ გაბედოს ტფილისზე მოსვლა. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ეს მოკლე ვადის საქმეა.

ჩვენ უკვე ვიცით, რომ სიღნაღის მაზრის ყველაზე ახლო მეზობელი თიანეთი ემზადება თავის მოძმის დასახმარებლად. ცნობები მოდის, რომ სიღნაღში შესულს მტერს ზურგს უკან გლეხები უწყობენ და თავს ესხმიან. როგორც კი ჩვენი ხალხი სულს მოითქვამს, როგორც კი მოშორებული იქნება ის დანა, რომელიც ჩვენი რესპუბლიკის ყელთან იყო მიბჯენილი, თვით ტფილისი და მასში ყველა კუთხეებიდან თავმოყრილი ერი მთელს თავის ყურადღებას გადიტანს იმ ნაწილებზე, რომლებშიაც მტერია შემოსეული, უპირველესად კი კახეთისაკენ. კახეთის განთავისუფლება—ეს მთელი საქართველოს თავმოყვარეობის საკითხს შეადგენს ისევე, როგორსაც შეადგენდა ტფილისის გადარჩენა.

რა თქმა უნდა, დიდია ის უბედურება, რომელიც ქიზიყს დაატყდა. მაგრამ უხვი და მდიდარი ქვეყანაა ქიზიყი, ამაყი, გაუტეხავი და თავისუფლების მოყვარული ხალხია ქიზიყელები. მათ ისე ადვილად ვერ დაიმონებს და წელში ვერ გატეხავს შემოსეული მტერი. როგორც კი მათ მიუვათ საქართველოს დედა ქალაქის გადარჩენის ამბავი, როგორც კი მათ ყურამდის მიაღწევს დედა ქალაქიდან ქიზიყის სახსნელად მიმავალი ბრძოლის ყიჟინა, იგი წელში გაიმართება და გზას უჩვენებს დაუპატიჟებელს სტუმარს.

საქართველოს ყველა ნაწილების შეერთებულმა ენერგიამ იხსნა საქართველოს დედა ქალაქი. დედა ქალაქი გაანთავისუფლებს მტრის მსახრავ ხელიდან ყველა თავის შვილებს და უპირველესად ქიზიყს. მთელი საქართველო ახლო მომავალში გაწმენდილი იქნება მტრისაგან და ჩვენი ერი შეანანებიებს მტერს მისს შავს განზრახვებს.

ჩვენ მახვილს არ ჩავაგებთ ქარქაშში, მანამ მტერი საქართველოს ყველა კუთხეებიდან არ იქნება განდევნილი!

პირველ მსხვერპლთა ხსოვნას

გუშინ მიწას მიაბარეს ისინი, ვინც გმირულად დაიღუპა ბრძოლის ველზე სამშობლოს დაცვის დროს. მათ შორის ნახავთ ყველა წრეების, ყველა ასაკის და ორივე სქესის წარმომადგენლებს; მსხვერპლის გალებაში გაერთიანებულია მთელი საქართველო ისევე, როგორც სამშობლოს დაცვაში გაერთიანებულია მთელი ქართველი ერი. ის ბრძოლა, რომელიც გაიმართა ტფილისის გარშემო მის ახაკლებათ და ასაოხრებლად მომდგარს მტერსა და მის გადასარჩენად მოხალისე ვებულს ქართველ ხალხს შორის, საშვილიშვილოდ დარჩება ყოველი ქართველის ხსოვნაში და სისხლის ასოებით აღიბეჭდება საქართველოს ისტორიაში. საშვილიშვილოდ გადაიცემა და სიყვარულის შარავანდედით მოსილ იქნება სახელები იმ გმირთა, რომლებიც ყველაზე წინ იდგნენ ამ წმინდა ბრძოლაში და რომელთა სისხლში ამოვლებულია ამ საამაყო ისტორიული ფურცლების დამწერი კალამი.

მთელი საქართველო, როგორც ერთი კაცი, მუხლს მოიყრის გმირთა საფლავის წინაშე. ის წმინდა საქმე, რომლისათვისაც ისინი დაიღუპნენ, ჯერ კიდევ დასაწყისშია, რაოდენობა მსხვერპლისა, რომელსაც იგი მოითხოვს, გაურკვეველია. მომავალში კიდევ მრავალი სისხლი დაიღვრება სამშობლოს საკურთხეველზე. მაგრამ ყველაზე ძვირფასი იქნება ჩვენთვის იმათი სახელები, ვინც პირველი მაგალითი მოგვცა სამშობლოსთვის თავდადებისა და თავგანწირვისა.

საუკუნო იყოს ხსოვნა მათი!

ვერსალი და შულავერი

პარიზში, როგორც ვიცით, მუშათა კლასი 1871 წელს მთელი თავისი ძალღონით გამოვიდა ბრძოლის ველზე ეროვნული თავდაცვისთვის. გაილაშქრა რეაქციონური მთავრობის წინააღმდეგ, რომელიც სამარცხვინოთ ურიგდებოდა გარეშე მტერს გერმანიას შინაური რევოლიუციის მოსაგერიებლათ.

მთავრობა გაექცა აჯანყებულ მუშათა კლასს და გადაესახლა ვერსალში. ეროვნული ომი გადაიქცა მაშინ სამოქალაქო ომათ. ერის ერთმა ნაწილმა ომი გამოუცხადა ერის მეორე ნაწილს. პარიზი წარმოადგენდა საფრანგეთის რევოლიუციას, ვერსალი საფრანგეთის რეაქციას.

ვერსალის მთავრობა ხედავდა პარიზში ისეთ მოპირდაპირეს, რომ საჭიროთ სცნობდა გუშინდელი მტრის დახმარებას. პარიზის მშრომელი ხალხი მარტო იდგა, არ ჰყავდა მოკავშირე. ის იყო გარშემორტყმული ბანაკი.

დღევანდელი საქართველოც ამისთანა ბანაკს გავს. აქაც შუაგულ წერტილათ დგას მუშათა კლასი. მის გარშემო თავმოყრილი მთელი ერი. აქაც მშრომელი ხალხის რევოლიუციონური ენერგია იქცევა ეროვნული თავდაცვის ნიადაგზე.

აქ არ არის მხოლოდ სამოქალაქო ომი. საქართველოს ერთი ნაწილი არ ებრძვის საქართველოს მეორე ნაწილს. აქ არის მარტო პარიზი, და არ არის ვერსალი. არის, მართალია, შულავერი და შულავერის „ახალი მთავრობა“, მაგრამ ეს სასაცილო კარიკატურაა ვერსალის მთავრობის. ის შიგნიდან იყო გამოსული. ეს გარედან არის მომდგარი. ვერსალი პარიზთან ბრძოლაში ეყრდნობოდა საფრანგეთის სხვა კუთხეებს. შულავერი თბილისთან ბრძოლაში ვერ დაეყრდნობა საქართველოს ვერც ერთ კუთხეს.

ფ. მახარაძე, შულავერის მთავრობის თავმჯდომარე, იმეორებს ტიერს—ვერსალის მთავრობის თავმჯდომარეს. მაგრამ ვერსალის პრემიერი ცოცხალ მიწერ-მოწერას აწარმოებდა საფრანგეთის დაბა სოფლებთან. ფრანგების წინააღმდეგ ის ამზადებდა უმთავრესათ ფრანგების ჯარს. შულავერის პრემიერი კი სულ მოწყვეტილია თავის სამშობლოს. ის ჰაერიდან გზავნის აქ უხეირო მოწოდებებს და ვერ პოულობს გამომძახილს ვერსად საქართველოში. ვერ კრებს ქართველ ჯარს ქართველი ერის წინააღმდეგ. მოდის მხოლოდ სარატოვის, პსკოვის და სხვა გუბერნიებში მობოჭილი სამხედრო ძალებით.

ვერსალის მთავრობა გამოხატავდა განსაზღვრული წრეების ინტერესებს. შულავერის მთავრობა არც ერთი წრის ინტერესებს არ გამოხატავს. ის იყო კლასობრივი მოწინააღმდეგე, ეს არის გაშიშვლებული მოღალატე. ის საფრანგეთის მშრომელი ხალხის წინააღმდეგ გამოდიოდა პირდაპირ, ნიღაბ ახდილათ. ეს გამოდის საქართველოს მშრომელი ხალხის წინააღმდეგ მეგობრული გარეგნობით, ნიღაბ ჩამოფარებული.

ვერსალი ემსახურებოდა რეაქციას, რეაქციის სახელით, შულავერი ემსახურება რეაქციას რევოლიუციის სახელით.

ხ. დივდარიანი.

მუშათა მფრინავი რაზმი ფრონტზე

ტფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან არსებულ მუშათა მფრინავი რაზმის შტაბის პირველსავე მოწოდებაზე ტფილისის მუშათა კლასი ფეხზე დადგა. საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებზე მომდგარი შავი აჩრდილის მოახლოვება ჩვენმა მუშათა კლასმა ყველაზე ჩქარა შეიტყო. და აი, მან თავის დაზგას დროებით თავი მიანება და ჩაქუჩის მაგივრად თოფს წამოავლო ხელი. მფრინავ რაზმში ჩაწერის მსურველნი მრავლად აღმოჩნდა. ამ ჟამად რამდენიმე ათასი ითვლება რაზმში. პირველად რაზმის დანიშნულება ქალაქის დაცვა იყო, მაგრამ ამ ჟამად მისი დანიშნულება უფრო გაფართოვდა: იგი დაიყო რამდენიმე სამხედრო ნაწილად და მას ეწოდა „მუშათა ბატალიონი“.

გათავხედებული, რესპუბლიკის საზღვრებში ქურდულად შემოპარული მტერი კალიასავით მოედო საქართველოს დედა-ქალაქს—ტფილისის მიდამოებს. მაგრამ არც ქართველ ერს დაჰვიწყებია თავისი ძველებური, მამა-პაპური სიმხნევე და გამბედაობა! ტფილისის მუშათა კლასი თვალის დახამხამებაში თოფის ქვეშ დადგა. მამაცმა ჯარმა და გვარდიამ სოღანლუღის მიმართულებით მტერი სასტიკათ დაამარცხა. თავბრუ დასხმული, გაფანტული მტერი ტფილისის სხვადასხვა მიმართულებით მიმდინარე ბილიკებს აედევნა...

სოღანლუღის მიმართულებით უკუქცეული მტერი ყარაიაზის ველით კახეთისაკენ წასულა, აუვლია ვაზიანი, სართიჭალა და დიდ-ლილოში გამაგრებულა. მტერი, ალბათ, ფიქრობდა, რომ ამით ის მთელ კახეთს, გარე კახეთს და ქიზიყს მოსწყვეტდა ტფილისს და ამავე დროს დიდ-ლილოს მიმართულებით იგი ტფილისს დაეცემოდა.

და აი ერთ საღამოს გამურულ ტანისამოსში, თოფით მხარზე „მუშათა ბატალიონი“ ვაზიანის მიმართულებით გაეშურა.

რამდენიმე დღის შემდეგ ბრძოლის ველიდან დაბრუნებულმა ამხანაგებმა შემდეგი გვიამბეს:

„მტერი გამაგრებული იყო დიდ ლილოში; იგი შედგებოდა ქვეითა და ცხენოსანი ჯარისაგან, ჰქონდათ ზარბაზნები და ტყვიისმფრქვეველები. ჩვენ მისვლისთანავე სანგრები დავამზადეთ დილით, გათენებისას ჩვენმა ზარბაზნებმა მტრის სანგრებს დაუშინა და შემდეგ ჩვენც შეტევაზე გადავედით; ჩვენმა ზარბაზნებმა მტერი სანგრებიდან ამოყარა და ჩვენმა „ურამ“ მტერი გააქცია. ამ დილით ჩვენ რამდენიმე ვერსით წინ წავიწიეთ. მტერმა დასტოვა მოკლული დაჭრილნი. იმავ საღამოს შუაღამიდან მტერი შეტევაზე გადმოვიდა, იბრძოდნენ ზარბაზნით და ტყვიისმფრქვეველებით, მაგრამ ჩვენ თავდამსხმელნი უკუ ვაქციეთ: მტერს სამი მხრიდან შეუტიეთ. ბრძოლაში მონაწილეობას იღებდნენ გარე კახეთის გვარდია, „მუშათა ბატალიონი“ და №. . სამხედრო ნაწილი. ჩვენ ამ დილით მტერი სასტიკათ დავამარცხეთ, დავიკავეთ ვაზიანი, ლილო და მტერს ფეხდაფეხ დავედევნეთ. ჩვენის მხრით ზარალი მცირეა: მოგვიკლეს ერთი და დაგვიჭრეს სამი. განსაკუთრებულის, მოულოდნელის გამბედაობით იბრძვიან როგორც „მუშათა ბატალიონი“, აგრეთვე გარეკახელები. აღფრთოვანება დიდია: ყველას სახე ულიმის. მხოლოდ ჩვენის აზრით,—განაგრძობს ბრძოლის ველიდან ჩამოსული ამხანაგი,— საჭიროა ამ სოფლებში ცნობების მიწოდება, ვინაიდან ბოლშევიკებს აქვთ ხმები გავრცელებიათ,—თითქოს ტფილისი უკვე მათ ხელშია. სხვაფრივ ჩვენ ძალიან მაგრათა ვართ“.—დაათავა ამხანაგმა.

და განა ამის შემდეგ შეიძლება ვინმემ იფიქროს ჩვენს დამარცხებაზე!

ჩვენმა „მუშათა ბატალიონმა“, სამი დღის წინ შემდგარმა, პირდაპირ ქარხნიდან ბრძოლის ველზე წასულმა, ჯერ სამხედრო ტეხნიკის უცოდინარმა, უკვე ბრძოლაში მონაწილეობა მიიღო და მან ბრწყინვალე გამარჯვებაც მოიპოვა.

მიხაკო

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

თებერვლის 23.

ლონდონის კონფერენცია.

პარიზი. თებ. 23. პირველ დღეს, ორშაბათს, ლონდონის კონფერენციამ გაარჩია პლებისციტის საკითხი ზემო სილეზიაში, ხმების მიცემის დღეთ დანიშნა 20 მარტი, შემდეგ სენ-ჯემის სასახლეში აღმოსავლეთის საკითხის გარჩევა დაიწყო. კონფერენციამ მოუსმინა კალოგეროპულოს, რომელმაც აღნიშნა საბერძნეთის ლაშქრის მნიშვნელობა. მოუსმინა აგრეთვე გენ. გუროს და ფოშის შტაბის ოფიცერს ჟორჟს, რომლებსაც დამოკიდებულება ჰქონდათ საბერძნეთის შტაბთან. სამშაბათს დილას მოკავშირეები შეიკრიბენ დონინგის ქუჩაზე და გადასწყვიტეს ახლო მომავალში გამოაქვეყნონ თეთრი წიგნი, რომელშიაც მოთავსებული იქნება მოკავშირეთა დადგენილებები ვერსალის ხელშეკრულებიდან დაწყებული; დაადგინეს აგრეთვე მოუსმინონ ლიტვის დელეგაციას ლიტვის მთავრობის ცნობის შესახებ. თევფიქ ფაშის ავათმყოფობის გამო სამშაბათს პლენარული სხდომა არ შესდგა. ოსმალეთის ორივე დელეგაცია მიწვეულია ოთხშაბათს დილისთვის. სამშაბათს დილით ნაციათა ლიგის საბჭოს გადაწყვეტილების თანახმად დაადგინა: ეიპენის და მალმედის პროვინციები გადაეცეს ბელგიას.

საფრანგეთ-პოლონეთის შეთანხმება.

ლიონი. 22 თებ. თებერვლის 19 საფრანგეთის პრემიერმა და პოლონეთის ელჩმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას, რომელიც შემდეგი მუხლისაგან შესდგება: 1) ორივე მთავრობა პირობას სდებს წინასწარ შეთანხმებით იმოქმედონ იმ საგარეო პოლიტიკურ კითხვებში, რომელიც ეხება ორივე სახელმწიფოს ინტერესებს. 2) ორივე სახელმწიფო ერთად არკვევს იმ ზომებს, რომელნიც საჭირო იქნება ქვეყნის ეკონომიურ აღორძინებისათვის. ამ საკითხების გამო დადებული იქნება ცალკე შეთანხმებები და სავაჭრო კონვენციები; 3) საგარეო საფრთხის დროს ორივე სახელმწიფო შეთანხმებით მოქმედობს და ერთი მეორეს დახმარებით იცავს თავის ტერიტორიასა და საქვეყნო ინტერესებს; 4) ორივე მთავრობა დასთანხმდა წინასწარ გააცნონ ერთმანეთს თავისი მოსაზრებანი, ვიდრე რომელიმე მათგანი რაიმე პოლიტიკურ ურთიერთობას დაიჭიროს ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოებთან.

ბეკირ-სამი ბეის განცხადება.

გაზეთი „ტანი“ ბეჭდავს ანგორას დელეგაციის წევრის ბეკირ-სამი-ბეის განცხადებას:

ბეკირ-სამი-ბეის სიტყვით ოსმალები მზად არიან მშვიდობიანი პოლიტიკა აწარმოონ და მოკავშირეთა სახელმწიფოებს შეუთანხმდნენ, უკეთუ ეს საფრთხეს არ შეუქმნის ოსმალეთს. ბეკირ-სამი ბეი, რომელიც მოსკოვიდან ჩამოვიდა პარიზს, ამტკიცებს, რომ ოსმალეთი არასოდეს არ ყოფილა და არც იქნება ბოლშევიკური ქვეყანა.

გმირთა დასაფლავება

ჯერ კიდევ დილის ცხრა საათიდან იწყო ქუჩაში ხალხმა დენა და 10 საათზე უკვე ტევა აღარ იყო.

აი გაისმა სამხედრო ორკესტრის სამგლოვიარო ხმა, გამოჩნდა მთელი რიგი კუბოებისა.

გაისმა ხალხში საშინელი გმინვა და წყევა-კრულვა მტარვალთა მიმართ.

საშინელი სურათია. თუთხმეტი ახალგაზრდის გაციებული, დასახიჩრებული გვამები!

ხალხი თავჩაქინდრული, ბევრი ცრემლებ მორეული უსიტყვოთ მიჰყვება უკან.

აი სამხედრო ტაძრის ეზოც, სადაც გათხრილია ვეება საფლავი გმირთა მისაღებათ.

მთელი ეზო, მთელი გარშემო ქუჩები სავსეა ხალხით.

გმირებს ნელნელა მწყობრათ უშვებენ საფლავში. თვალებზე ცრემლებ მორეულნი, საშინლად დაღვრემილნი უცქერიან ამ სურათს ორივე ახლო მდგომი დამფუძნებელი კრების წევრები.

აი ჩაუშვეს უკანასკნელი კუბოც და გაისმა მედგარი ხმა დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის კარლო ჩხეიძისა.

„გმირებო! ჩვენ მოვედით აქ, რომ ერთხელ კიდევ შევეკითხოთ ჩვენ თავს: ვინ მოგცათ თქვენ ამდენი ძალა, ამდენი გამბედაობა, ამდენი სამშობლოს სიყვარული?

ეს მოგცათ თქვენ ქართველმა ერმა, იმ ერმა, რომელსაც აგერ რამდენიმე საუკუნეა, რაც ამხნევებს და აცოცხლებს ერთი იდეა, იდეა უკვდავებისა.

ამ უკვდავების იდეის აღმოფხვრა ქართველი ერის გულიდან მოინდომეს დღეს ამავე ერის მოღალატეებმა, ისევ ქართველებმა და ამისთვის წამოიყვანეს თქვენზე უცხო ქვეყნის ჯარები...

თქვენ მათ უკვე გაეცით პირველი საკადრისი პასუხი.

შემდეგ სხვები, თქვენისთანა გმირები გასცემენ მათ კიდევ შესაფერ პასუხს.

ქართველო დედებო, თქვენი სამშობლო არ დაობლებულა. ის ბევრს თქვენისთანა გმირებს წარმოშობს.

და საბოლოოთ გამარჯვებული მოვა აქ, თქვენს საფლავთან და მუხლ მოდრეკით ჩამოგძახებთ: გაიხარეთ გმირებო! ქართველი ერის უკვდავების იდეა კვლავ ცოცხალია!..

(საქ. დეპ. სააგენტოს ბიულეტენიდან).

23 თებერვალს, დილის 3 საათზე სამხედრო ტაძრის ეზოში ძმათა სასაფლაოში დაკრძალულ იქნა მამულისა და საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულნი გმირები.

დილის ცხრა საათიდან ხალხმა ჯგუფ ჯგუფათ იწყო თავის მოყრა მიხეილის საავათმყოფოსთან, სადაც ათ საათზე მწყობრათ მოყვანილ იქნა სამხედრო ნაწილები რამოდენიმე ორკესტრით. დილის ათ საათზე პროცესია დაიძრა საავათმყოფოდან და გაემართა კიროჩნი ქუჩით, ვერის აღმართით და რუსთაველის პროსპექტით სამხედრო ტაძრისკენ. პროცესიის წინ მიჰქონდათ მრავალი გვირგვინები. სამხედ. ტაძართან პროცესიას უცდიდა მრავალი ხალხი. ტაძრის შესავალთან პროცესიას შეხვდა მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანია, დამფუძნებელი კრების წევრები, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ დაწესებულებათა წარმომადგენლები, და აგრეთვე ზოგიერთი უცხო სახელმწიფოთა მისიები. მალე პირველ პროცესიას შეუერთდა ქაშვეთის ტაძრიდან გამოსული მეორე პროცესია.

პანაშვიდი გადაიხადა საქართველოს კათალიკოსმა პატრიარქმა ლეონიდემ.

სამ საათზე ცხედრები გამოასვენეს ტაძრიდან და ჩაუშვეს ძმათა საფლავში.

საფლავი შემკობილ იქნა მრავალი გვირგვინებით. დაწვრილებით შემდეგ.

ვენაცვალე! ვენაცვალე!

„ქვეყნად ვეძებდი სამოთხეს სამხრეთისაკენ იდემსა.“ ქვეყნად ეძებდნენ გმირებს, რაინდებს, მამულისათვის თავგანწირულებს, თავისუფლებასთან შეყვარებულებს და ვერსად ჰპოვებდნენ... ამისთვის იყო, რომ ზღაპრებს მიჰმართვიდნენ, ლეგენდებს სთხზავდნენ. რამოდენი მგოსნის თავი და გული ისე გამოჰხრა სამარის ჰამ, რომ ვერ ეღირსა ლურჯი ოდისეის, ვილგელმ-ტელისა, კარლ-მოორის ხილვას.

ისინი კი აქ—საქართველოში არიან.. გმირები კი არა, თითო ოროლა კი არა—უამრავი, ურიცხვი, რომელია საქართველოში გმირი?—ღმერთმანი, ძმობამ, ვერ დავასახელებ სათითაოდ. პირველი შეხედვით ნოე ჟორდანია ეგონება კაცს, ვ ლოკო ჯუღელი, დგებუაძე—ნამდვილათ კი მთელი ერია... წუხელ ვნახე ბრძოლის ველიდან დაბრუნებული—თვალებ ჩასისხლიანებული ვალიკო, ეტყობა ცეცხლის ალში გაუვლია, ჩვეულებრივის სიმამაცით უბრძოლია, მაგრამ რამ დაანთო მასში ეს ცეცხლი? რამ გააღვიძა?—ხალხმა, ქართველმა ხალხმა. ჩვენი ხალხი რომ დალაბრა ყოფილიყო—ვალიკო ასეთის სიაფთრით არ ეკვეთებოდა მტერს.

წუხელვე ვნახე ნ. ჟორდანია. მისს ცოცხალს თვალებში რომ ჩავიხედე—ასე მეგონა დავით აღმაშენებლის სიძლიერე, დიმიტრი თავდადებულის თავ-განწირვა, მეფე ერეკლეს უშიშრობა ერთს ცეცხლის ალად გადაქცეულა და ის დანთებულა ნოეს თვალებში. ეს ეს იმიტომ მოხდა, რომ ნოეს გულში იჯდა ქართველი ერის აღფრთოვანება და ის აგულიანებდა, თორემ... თორემ ღმერთს დაეფარა და ჩვენი ერი რომ ფეხზე არ დამდგარიყო — ჩამქრალი იქნებოდა ნოეს მეტყველი თვალები.

გმირი—ქართველი ერია... გმირობის ეპოქა საქართველოში არ ყოფილა... აქ მუდამ ერი გმირობდა...

— ქაცო, რა არის ქართველი ერი, რა გმირი ყოფილაო—მეუბნებიან ნაცნობები და წარა-მარა მაჩერებენ გზაზე...

საბრალონი, მათ ეხლა გაიგეს ესა... აქამდის კი არა სცოდნიათ.. რაღას იტყვიან, როცა ბრძოლის ველზე წავლენ.. გმირები აბა იქ არიან... მერე რა გმირები...

ყიჟინა... მხიარულება... სიცილი...

იცინის.. მთელი ერი იცინის... მტერი ტფილისის ბჭეებს მოსდგომია და ის კი იცინის...

ჩაიხედეთ, ჩაიხედეთ იმ თხრილებში...

ჰყინავს.. თხრილებში მდგომი წყალი გ ყინულა... ხელები დალურჯებიათ ჯარისკაცებს და მაინც იხუმრობენ... ყური დაუგდეთ, დაუგდეთ კარგა ყური რას ამბობენ...

საკვირველია ეს რუსობა!.. რევოლიუცია მისთვის მოახდინა, რომ ბრძოლა არ უნდოდა—ახლა კი რა ღმერთი გასწყრომიათ რა საშველ გოჭივით მოიბრძვის... მტერთან ომი არ უნდოდა და ჩვენს თხრილებზე რას აკლავს თავსა ეს უბედური...

ყველაა, ყველაა ბრძოლის ველზე...

ფრონტი ყაბახი მგონია, სადაც ყველას მოუყრია თავი... დამფუძნებელ კრების წევრებს... მთავრობის წევრებს.. სტენოგრაფისტებსაც კი... პოეტებს...

ბიჭოს... ამას იქ რა უნდა... ჩვენი ნიკო, ჩვენი ნიკო ქუმსიაშვილი მთელი ღამე იბრძოდა.. აკი დამფუძნებელ კრების წევრები გაიქცენო... კი... გაიქცნენ, მაგრამ არა უკან, არამედ ფრონტისკენ...

რას გვექვირთ, რა გაოცებთ რომ ზღვათ ოდენი ხალხი დავამარცხეთ.. მეტსაც ვიზამთ.. ქართველი ერი მოწოდებულია მსოფლიო მესაჭედ გადაიქცეს...

ზურგში რაღა ხდება?... მთელი ერი ფეხზე დგას... ყველა მაზრა დარაზმულა... დუშეთის მაზრაც კი მარად ბეჩავი, ბნელი, მივარდნილი დუშეთის მაზრა გამოცვლილა... ყელი მოულერებია.., დედა ბუდიანად მოგლეჯილა... არაგვ ქსნის ტოლებს ეჯიბრება: ვინ წინა და ვინ უკანაო... მოხუცებულებიც არა დგებიან შინა.. ყმაწვილებიანები მობაჯბაჯებენ „ქართიფილის დაფცქვნაში მაინც გამოვადგებითო“... მთელი საგურამო მოდის და მათს გამარჯვებაზე ლოცულობს ილიას აჩრდილი... ქსნის თაშიაცაა გამოცხადებული მობილიზაცია 40 წლამდის, მაგრამ ერთს ვეღარ იპოვნიან—ყველა წამოსულა... მუხრანი, ქსანი, ბაზალეთი, დუშეთი რა ყიჟინით მოდიან, ერთი განახათ, რა ყიჟინით...

ეხლა შემხვდნენ დუშელები... წეტავ შულავერის მიმართულებით გაგვგზავ-

რონ, რომ შულავრის „ქართული მთავრობა ხელთ ვიგდოთო“...

შულავერის მთავრობა!..

რა მეცნება, რა მეცინება, ოჰ, ღმერთო ჩემო მოვკვდი სიცილით!

ეს ტაკი-მასხრები მოუძღვიან წინ რუსის ჯარს. არა, წინ კი არ მოუძღვიან—უკან მოსჩანჩალებენ,—რა ბიჭები არიან ფილიპე და მისი დოსტე—წინ წამოუძღვნენ. ვიღამ მოუსვას უკან ლაჩრულად, თუ გაუჭირდეს. მოდიან ისინი, იმიტომ რომ შეაგინონ ჩვენი წმინდათა-წმინდა, მაგრამ გაუხუნდათ ლილა... ერთს კი მიაღწიეს... როგორც იუდას აჩრდილი საუკუნეთა წყევლისგან დაძრწის შეჩვენებული—ისე მათი სახელი იქნება სამარადისოთ წყეულ-კრულვილი...

გუშინაც გრიალებდენ ზარბაზნები, მაგრამ დამფუძნებელმა კრებამ საქართველოს კონსტიტუცია მიიღო...

იხარებდით თავისუფლებისთვის წამებულნო, აღსრულდა თქვენი ნატვრა...

ვაშა საქართველოს მხედრებო! თქვენს საქმეს საარაკოს ახალი შარავანდედი მოეფინა...

„ტკბილია და სანატრელი მამულისთვის სიკვდილიო“ ამბობს რომაული ანდაზა...

მართალია ეს... არ მენანება თავი... რომ შემეძლოს—მილიარდჯერ ვენაცვლები თავს—მაგრამ... რა ვქნა, რა უყო არ მინდა სიკვდილი არა. ჩვენ ჯერ არა გვცალიან სიკვდილისთვის... რისთვის უნდა დავიხოცნეთ? . არ შეიძლება არც ერთი ჩვენთაგანის სიკვდილი...

ისტორიის სურვილი ყოფილა მსოფლიოს წინაშე საქართველოს გამარჯვებას აპოთეოზი გაუკეთოს—და უნდა ვნახოთ ჩვენ ეს... უნდა დავტკბეთ ამ მზერით...

ამოდის, ამოდის მსოფლიოს დიადი მზე და მის ჩასაბნელებლად მოკუპრულ ღრუბლებს გულიდან ამოხეთქილ რისხვის გრიგალით ჰფანტავს საქართველო, პატარა, კეკლუცი საქართველო...

ვენაცვალე მას... ვენაცვალე მას... ვენაცვალე მას...

დ. თურდოსპირელი.

ადერბეიჯან-მთიელთა კომიტეტი

ადერბეიჯან-მთიელთა კომიტეტის თავმჯდომარე ჰაიდარ ბამმატმა გაგზავნა შემდეგი რადიო:

ანგორა, პარიზი, ლონდონი, რომი, ბერლინი, ვარშავა, ჰელსინგფორსი, რიგა, რეველ

საგარეო საქმეთა მინისტრს.

1921 წ. 17 თებერვალს თფილისში შესდგა ადერბეიჯან-ჩრდილო კავკასიის კომიტეტი, რომელმაც მიზნად დაისახა ჩრდილო-კავკასიის და ადერბეიჯანის რუსეთის ბოლშევიკური ჯარების ოკუპაციისაგან განთავისუფლება, ჩრდილო-კავკასიისა და ადერბეიჯანის რესპუბლიკების აღდგენა კავკასიის კონფედერაციის სახით.

საქართველოს მთავრობის მიერ ჩრდილო კავკასიის და ადერბეიჯანის ხალხთა ერთად ერთ ნების გამომხატველად აღიარებული კომიტეტი შეუდგა აქტიურ მუშაობას.

კომიტეტის შემადგენლობა ასეთია:

თავმჯდომარე **ჰაიდარ ბამმატი**,—ჩრდილო-კავკასიის რესპუბლიკის ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი.

თავმჯდომარის მოადგილე **მუსტაფა ვექილოვი**,—ადერბეიჯანის რესპუბლიკის ყოფილი შინაგან საქმეთა მინისტრი.

ალიხან კანტემირი,—ჩრდილო კავკასიის რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენელად ნამყოფი ადერბეიჯანში და ჩრდილო-კავკასიის დაცვის საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე.

ახმედ ცალიკოვი,—ჩრდილო კავკასიის და დაღესტანის საკავშირო მეჯლისის ყოფილი თავმჯდომარე.

ბაგირ რიზაევი,—ადერბეიჯანის პარლამენტის წევრი.

ფეხტი ბეი.

პარტიული შემადგენლობა ასეთია: ჰაიდარ ბამატი—დამოუკიდებელი სოციალისტი, მუსტაფა ვექილოვი—მემარცხენე მუსავატელი, ალიხან კანტემირი—დამოუკიდებელი სოციალისტი, ახმედ ცალიკოვი—სოციალ-დემოკრატი, ბაგირ რიზაევი—სოციალ-დემოკრატი, ფეხტი ბეი—უპარტიო.

ბაგირ რიზაევი, როგორც ადერბეიჯანის წარმომადგენელი, კომიტეტში შედის დროებით. („ნეზ. კავ.“)

ბათომში

ბათომის ოლქში იშვიათი აღფრთოვანებაა. მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულს მოსდის მომართვები მოხალისე რაზმების შედგენის ნებართვის მიცემის შესახებ. უკვე სდგება პირველი რაზმი ქართველ მაჰმადიანთა.

— ქობულეთის რაიონმა დაადგინა: ბრძოლის ველზე გაჰგზავნოს თავისი პირველი რაზმი!..

— ბათომის ვაჭრებმა დაადგინეს: ფრონტის დასახმარებლად ახლავე გაიღონ 350 მილიონი მანეთი, რომელიც მათზე ირიცხება. ამასთანვე დაადგინეს, რომ ყოველგვარი საქონელი, რომელიც ფრონტს დასჭირდება, დაუთმონ თვით ღირებულ ფასებში.

— სოციალ-დემოკრატიული პარტიის მეთაურობით პარტიებმა გამოაცხადეს მობილიზაცია. გაწვეულები ერთი კვირის ვარჯიშობის შემდეგ იკ სრულებენ ქალაქში წესიერების დაცვას.

— ბათომის სოფლის სახალხო გვარდიაში აყვანებული მოხალისენი ეწერებიან.

— სამუსლიმანო საქართველოს მეჯლისმა საგანგებო მოწოდებით მიმართა ხალხს. მეჯლისი მოუწოდებს ხალხს გაერთიანებისა და ბრძოლის ველისაკენ.

— უცხო სახელმწიფოთა მისიების წარმომადგენლებმა ინახულეს მთავრობის განსაკუთრებული რწმუნებული, თანაგრძნობა გამოუცხადეს მას და უსურვეს საქართველოს გამარჯვება.

— მოვიდა საფრანგეთის კრეისერი, რომელიც საგანგებო მინდობილობით წავიდა ნოვოროსიის მიმართულებით.

— ისიდორე რამიშვილი გავიდა გამგზავრა.

— მოხალისეთა რაზმს აღგენენ სხვათა შორის ბერძნებიც.

— დაატუსაღეს სომხეთის და ადერბეიჯანის კონსულები. სომხეთის კონსულს გაჩხრეკის დროს აღმოაჩნდა 60 მდე თოფი, ყუმბარები და ასაფეთქებელი მასალა.

— თებერვლის 19-ს შეიპყრეს საბჭოთა რუსეთის კონსული, რომელსაც კაბინეტში, სხვათა შორის, აღმოაჩნდა ნიკოლოზ მეორის დიდი სურათი.

— თფილისის კარებთან ჩვენი ჯარის გამარჯვებამ ამბავმა აღაფრთოვანა ხალხი. გამართეს დემონსტრაციები. ხალხს და ჯარს მისასალმებელი სიტყვით მიმართეს მთავრობის განსაკუთრებულმა რწმუნებულმა და ის. რამიშვილმა.

თფილისის მუშათა რაზმი ფრონტზე

თებერვლის 21, საღამოს 8 საათზე მუშათა სასახლესთან მივიდა ფრონტისკენ მიმავალი მუშათა მფრინავი მეორე რაზმი. ეს რაზმი, როგორც მოხსენებული გვქონდა, შეადგინა ქალაქ თფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭომ.

რაზმელების სულიერი განწყობილება საუცხოოა. მუშები მღერიან.

ამ დროს მუშათა სასახლიდან გამოაქვთ პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს დროშა წარწერით: „გამარჯვება ან სიკვდილი.“

საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ა. ხელაძე მიმართავს მათ მგრძნობიარე სიტყვით.

„ამხანაგებო, — ამბობს ის—მჯერა, რომ გმირულად დაიცავთ ამ წითელ დროშას“ და სხ.

მუშათა რაზმის წარმომადგენელი საპასუხო სიტყვაში ამბობს, რომ ფრონტზე მიმავალი მუშები დაიხოცებიან და მტერს არ ჩაუგდებენ ხელში წითელ დროშას.

მუშათა რაზმს უერთდება საბჭოს მიერ მოწყობილი მფრინავი სასანიტარო რაზმი და რევოლიუციონური სიმღერით მიეშურებიან ნავთლუღისაკენ.

თფ. პროფ. კავშირთა საბჭოს საკვები პუნქტი

თფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან დღიდან სამხედრო მოქმედების დაწყებისა დაარსდა საკვები პუნქტი.

ამ ჟამად პუნქტი აძლევს სურსათს მფრინავ რაზმის შტაბს. სანიტარო საწყობის (ნავთლუღში) ბატალიონს და ადგილობრივ ლაზარეთს.

დღიდან არსებობისა მან გადასცა სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბის მომარაგების ნაწილს 25 ფუთი პური.

სალაზარეთო კომისიას 2 ფუთი ძეხვი, 20 გირ. ყველი, 2 ფუთი პური და 2 ბოთლი ღვინო.

არსენალის საყარაულო რაზმს—(150 კაცს) 2 პაჩკა სახარინი, 4 გირ. მონპასე, 10 ნახ. ფუთი პური, 2 ფუთი ძეხვი, 45 გირ. ყველი და 600 პაჩკა პაპიროსი.

მფრინავ რაზმის ბატალიონს—3 ფუთი პური, 270 კოლოფი პაპიროსი და და 45 გირვანქა ყველი.

გაგზავნა ფრონტზე ვაზიანისაკენ 4 ფუთი პური, 25 გირ. მონპასე, 42 გირ. ძეხვი, 45 გ. ყველი, 1000 კოლოფი პაპიროსი, 25 კოლოფი ასანთი.

საკვები პუნქტი ამ ჟამადაც მხნედ მუშაობს. მისი მუშაობა შეთანხმებულია სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბის მუშაობასთან.

შრომის სამინისტროს მუშათა მაგიდისაგან

ჩვენი სახელოვანი მეომრების უზრუნველსაყოფათ ყოველგვარი საჭირო სანოვაგით აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს, რომ ყველა მოქალაქემ გამოიჩინოს მომჭირნეობა სანოვაგის და ზედმეტად პურის ხმარებაში.

მომჭირნეობით შენახული თითოეული გირვანქა უნდა მიდიოდეს ფრონტზე. ყველა, ვინც კი ილებს თავის ოჯახების სულადობის კვალობაზე ზედმეტ პურის ულუფას, ის სჩადის მძიმე დანაშაულს სამშობლოს დამცველთა წინაშე.

შრომის სამინისტრომ იცის რა, თუ როგორი აღფრთოვანებით შეხვდა ჩვენი მუშები და მოსამსახურენი თავდაცვის მოწოდებას, სრულიად დარწმუნებულია, რომ ისეთივე გრძნობიერებით თვალ ყურს ადევნებენ ისინი, რათა დაეუფლ იქნეს მკაცრი ეკონომია სურსათის ხმარებაში, რომ ადგილი არ ჰქონდეს არავითარ ბოროტ მოქმედებას მუშათა მაგიდიდან პურის მიღებაში.

ფრონტზედ წასულები, ვინც დაწესებულებებთან ერთად გადავიდნენ სხვა ქალაქებში, მუშა-მოსამსახურეთა ოჯახები, რომელთაც თფილისი დასტოვეს, უნდა გამორიცხულ იქნენ მუშათა მაგიდის სიებიდან.

ყველა ჯგუფების რწმუნებულებს, ყველა დაწესებულებებს და წარმოებებს ევალებათ სასწრაფოთ შეატყობინონ მუშათა მაგიდას ზემოდ აღნიშნულ მიზეზებით გასულ მუშა-მოსამსახურეთა სია.

სამშობლოს გმირთა ხსოვნას.

დაეცენ გმირნი მედგარ ბრძოლაში,
როს საქართველოს სწყდებოდა ბედი...
დაუსრულებელ ჟამთა სრბოლაში
იელვებს მათი შარავანდედი.

გმირნო! თქვენ მიერ მძლედ აღმართული
სამშობლოს კარი არ დაეცემა,
და თავგანწირვა თქვენი ქართული
შთამომავლობას გადაეცემა.

ვიშ! არ ვებო! თქვენი სიკვდილი
რა წარმტაცია, რა მომხიბვლელი!..
ასე იციან გმირებმა ძილი,
ასე მოკვდება მხოლოდ ქართველი!..

ვერაგნო მტერნო! ხომ მოგწყდათ წელი
და განადგურდით თფილისის ბჭესთან!!.
წაიღეთ უკან ბინძური ხელი!!.
შორს, შორს! რა უნდათ ლამურებს მზესთან!!.

სამშობლოს მიწა ვით მიეკარებს
მხდალნო, მოსულნო ღამით, ქურდულად!
ჩამოგიკეტავთ ყოველმხრით კარებს,
შიგ გავეყრებით ცოცხალ ყურდღულად.

თქვენ კი, გმირებო, აწ განისვენეთ!
თქვენ მოხდილი გაქვთ სამშობლო ვალი,
და რაც საგმირო საქმე გვიჩვენეთ,
მასზე იმღერებს სულ მომავალი!

ილ. სიხარულიძე.

23 თებერვალი,
თფილისი.

ცენტრალური სასანიტარო საბჭო

15 თებერვლიდან დაარსდა თავდაცვის საბჭოს სანქციით რესპუბლიკის ცენტრალური სასანიტრო საბჭო, რომელიც განაგებს ყველა სამკურნალო დაწესებულებებისა და საფრონტო ორგანიზაციების საქმეს.

საბჭოში შედიან თფილისში არსებული ყველა საზოგადოებრივი და სახელმწიფო სამკურნალო დაწესებულებათა წარმომადგენელნი და წითელი ჯვრის საზოგადოება.

საბჭომ გამოჰყო აღმასრულებელი ბიურო: წითელი ჯვრის თავმჯდომარის, ჯანმრთელობის დეპარტამენტის დირექტორის, გვარდიის სასანიტრო ნაწილის უფროსისა და სამხედრო სასანიტარო სექციის უფროსის შემადგენლობით.

მიღებულია ყველა ზომები სასანიტარო და სამკურნალო დაწესებულებების საქმეთა გასაფართოებლად. წარგზავნილია ფრონტზე წითელი ჯვრის საზოგადოების მიერ 16 საქმიო რაზმი, დაარსებულია საევაკუაციო პუნქტები, მოწყობილია ტრანსპორტი დაჭრილთა და დაავადმყოფებულ სამხედრო პირთა სწრაფი ევაკუაციისათვის.

პროვინციებში, განსაკუთრებით ქ. სოხუმში—დიდი მუშაობა სწარმოებს სასანიტარო და სამკურნალო საქმის მოსაწყობად.

პროვინცია თავდაცვის საქმეში

თავდაცვის საბჭოს და მთავრობის თავმჯდომარეს ნ. ჟორდანიას მოუვიდა შემდეგი დეპეშები:

ხობი. თებ. 17 ხობის თემის საზოგადოებამ მოისმინა რა თქვენი მოწოდება, ფიცსა სდებს გავიდეს ქუდზე კაცი სამშობლოს დასაცავათ. შესდგა თავდაცვის კომიტეტი. ვღებულობთ მოხალისეებს. გროვდება ჯარისათვის შემოწირულება.

ფოთი. თებ. 17. თქვენმა მოწოდებამ სრული გამოძახილი ჰპოვა, შესდგა ადგილობრივი თავდაცვის კომიტეტი. ხალხი მზათ არის გაილოს ყოველივე სამშობლოს დასაცავათ. მოხალისეები ეწერებიან. მობილიზაცია საუცხოოთ ტარდება. თავდაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე, ქალაქის მოურავი კვირკველია.

ქუთაისი. მთელი ქუთაისი ფეხზე დადგა. სწარმოებს ერთსულოვანი მუშაობა ფრონტისათვის. ქალაქის მცხოვრებლები ამზადებენ ტანსაცმელს მოხალისეთათვის. ყოველდღე ეწყობა ახალ-ახალი ეშელონები თფილისისაკენ გამოსაგზავნად.

ბათომი. ბათომში დამზადებულია ტანთ და ფეხთ საცმელი მრავალი მოხალისეთათვის. მოიკრიბა აგრეთვე დიდძალი სურსათი.

მესტიის-ხევი, თებ. 22. მესტიის რაიონის ოსების შეერთებულმა მრავალ რიცხოვანმა კრებამ მოისმინა რა მოხსენება სამშობლოს საშინელი კრიტიკული მდგომარეობის შესახებ, დაადგინა: მთელი თავის ძალ-ღონით ჩვენ ქონებით მხარი შეუდგენ ჩვენ ძვირფასს ჩვენს ქართულ რესპუბლიკას, ჩვენ, ოსები, ქართველებთან ერთად ხელი-ხელ ჩაკიდებული ვიბრძოლებთ მუხანათ მტრის წინაამდეგ. რესპუბლიკის ძლევა-მოსილ ხმალს ბევრჯელ შეუჩერებია ყაჩაღ თავდამსხმელთა ურდოები და ახლაც თავდადებით ვაჟკაცები გაწითლებულ ყორნებს. ვაგროვებთ მოხალისეებს და შემოწირულებას ფრონტზე გასაგზავნათ. გაუმარჯოს რესპუბლიკის ძლევა-მოსილებას, მის მთავრობას და შეიარაღებულ ძალას. მიტინგის თავმჯდომარე გიორგი ოქრუაშვილი.

ზუგდიდი. 17 თებ. ზუგდიდის ქალაქის თვითმართველობა მზად არის გვერდში ამოუდგეს მთავრობას და უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე იბრძოლოს სამშობლოს და თავისუფლების დასაცავად.

სამხედრო სასამართლოში

(გენ.-გუბერნატორის ბრძანებიდან).

ვბრძანებ დაარსებულ სამხედრო საგანგებო სასამართლომ 23 თებერვალს გაარჩიოს საქმე ალექსანდრე ეპიტაშვილის და ნიკოლოზ ნიკოლაიშვილის შესახებ, რომელთაც ედებათ ბრალი იმაში, რომ ამა წლის 21 თებერვალს მათ შეიარაღებულებმა ურთიერთ შეთანხმებით და საერთო მოქმედებით სამსახურის აღსრულების დროს (მილიციონერების სისხლის სამართლის მილიცია) გააჩერეს მოქალაქე იუდა დათიკაშვილი და სიკვდილის მუქარით მოსთხოვეს მას 200,000 მანეთი, გ. ი. ბორი მოქმებაში, რომელიც გათვალისწინებულია 13 მუხ. და 1630 მუხ დ. და 4 ივლისის 1918 წლ. კანონით.

სავარჯიშო სროლა თფილისში

გენერალ-გუბერნატორი საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ხუთშაბათს, 24 თებერვალს, დილის 10 საათიდან საღამოს 6 საათამდე სამხედრო სასწავლებლის ეზოში (პლეხანოვის პრ.) სახალხო გვარდიის საგანგებო ბატალიონი აწარმოებს სავარჯიშო სროლას.

ქალაქის გამგეობის განცხადებანი

I

თფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ თფილისში თავისუფლათ შეიძლება შემოტანა და გაყიდვა ყოველ გვარ სანოვაგისა და არავითარ შიშს არა აქვს ადგილი.

ამიტომ თფილისის ქალაქის გამგეობა მიმართავს თფილისის ახლო მახლო სოფლებს და აგრეთვე ყველა იმ პირთ, რომელთაც შემოჰქონდათ ქალაქში სანოვაგე, განაგრძონ ჩვეულებრივად სურსათის ქალაქში შემოტანა და ნუ დაუჯერებენ სხვადასხვა პროვოკაციულ ხმებს, თითქოს ქალაქში რეკვიზიციის საშუალებით ართმევდნენ სურსათს და სხვა.

ქალაქის გამგეობა თავის მხრით გაუწევს ყოველგვარ დახმარებას იმათ, ვისაც შემოაქვს ქალაქში სურსათი.

II

შემჩნეულია, რომ მოქალაქეებს ეშინია რა სანოვაგის კრიზისისა, ყიდულობენ საჭიროებაზე მეტ სანოვაგეს და ამნაირად აქეთებენ თადარიგს. ამის გამო ხშირად სანოვაგე არ ჰყოფნის ყველას და ბევრი მოქალაქე სრულიად ხელ-ცარიელი რჩება.

სასურსათო განყოფილება აცხადებს, რომ ასეთ შიშს საფუძველი არ უნდა ჰქონდეს.

სანოვაგის შემოტანის მხრით ერთხან შეფერხებული მდგომარეობა უკვე გამოსწორდა, განსაკუთრებით ფრონტზე ჩვენი გამარჯვების შემდეგ. მცხოვრებლებს თანდათან შემოაქვთ ქალაქში სანოვაგე.

გარდა ამისა, მიღებულია ზომები, რომ რკინის გზით სურსათი დაუყონებლივ შემოდიოდეს თფილისში.

აუწყებს რა ამას მოქალაქეებს, სასურსათო განყოფილება წინადადებას აძლევს მოვაჭრეებს არაფერ შემთხვევაში არ იქნას გაყიდული არავისზე დღიურ საჭიროებაზე მეტი სანოვაგე, ხოლო მცხოვრებლებს სთხოვს შეიძინონ ყოველ დღე სანოვაგის მხოლოდ საჭირო რაოდენობა.

რაც შეეხება პურს, ის უნდა მიეცეს დღეში არა უმეტეს 5 გირვანქისა მყიდველს.

ის მოვაჭრეები, რომლებიც დაარღვევენ ამ განკარგულებას, მიცემული იქნებიან პასუხისგებაში.

სავაჭრო-სასურსათო საზედამხედველოს ევალება თვალყური ადევნოს ამ განკარგულებას ცხოვრებაში გატარებლად.

თფილისის ქალაქის გამგეობა.

ყველა დაწესებულებათა და წარმოებათა უფროსებს

(ცირკულიარი)

თანახმად მთავრობის ამა წლის 25 იანვრის დადგენილებისა, ყველა სახელმწიფო დაწესებულებათა და წარმოებათა მუშა-მოსამსახურეთა იმ ადგილებში, სადაც არ არის მოწყობილი მუშათა მაგიდები და აგრეთვე იმ ადგილებში, სადაც მომარაგება დროებით შეწყვეტილია, სურსათ სანოვაგის მაგივრად უნდა მიეცეთ ფულად დღიური ჯამაგირის 1/30 რაოდენობა დღეში.

დაწესებულებები და წარმოებები აძლევენ ამ ფულის მოთხოვნის უწყებებს წინასწარი რევიზიისათვის სახელმწიფო კონტროლში, რის შემდეგაც ხაზინა ანაღდებს მათ სახელმწიფო შემოსავლის თანხიდან.

სურსათ-სანოვაგის სამაგიერო ფულის გამონაგარიშება უნდა მოხდეს ძირითადი ჯამაგირიდან ყველა შემდეგი მომატებებით, გარდა ამა წლის 8 თებერვლის დეკრეტით მიღებულ მომატებისა.

შრომის მინისტრის ამხანაგი
ალ. ხახუტაძე.

თფილისიდან წამსვლელთა საყურადღებოთ

რკინის გზათა დამცველი მთავარი კომიტეტი აცხადებს, რომ 23 თებერვლიდან დანიშნული იქნება ორი მატარებელი, რომელიც გავა ბათომისაკენ საღამოს 5 და 10 საათზე. დიდი ტვირთი ბარგით არ მიიღება. მგზავრებს გასვლის განსაკუთრებულ ნებართვას არ მოსთხოვენ. მხოლოდ მამაკაცებმა უნდა იქონიონ მოწმობა, რომ ისინი თავისუფალი არიან მობილიზაციისაგან.

სურსათ-სანოვაგე თფილისათვის

თფილისის ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილება ამით აცხადებს, რომ ყოველგვარი სანოვაგე თფილისისთვის, როგორც საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, აგრეთვე კერძო პირების მიერ შეძენილი, თანახმად რკინის გზის დაცვის მთავარ კომიტეტის დადგენილებისა, მიიღება რკინის გზაზე რიგს გარეშე და გამოიგზავნება სასწრაფოდ.

იმ შემთხვევაში, თუ სურსათის გამოგზავნა გზაზე შეჩერდა რაიმე მიზეზით, საჭიროა გამომგზავნელმა ან ადრესატმა მიმართოს განცხადებით თფილისში—რკინის გზის თავდაცვის მთავარ კომიტეტს რკინის გზის სამმართველოში, ან თფილისის სანოვაგით მომარაგების ხელმძღვანელს ა. გ. რუხაძეს ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილებაში, ხოლო რკინის გზის ხაზზე,—რკინის გზის დაცვის რაიონულ კომიტეტებს, რომელნიც მიიღებენ ზომებს სურსათის თფილისში დროზე შემოსატანად.

თფილისის ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილება.

ქუჩებში

23 თებერვალი.

მეტად სუსხიანი დილაა.

ცაც რაღაც არაჩვეულებრივათ მოღუშულა. აღარ ისმის ზარბაზნების ჩვეულებრივი გუგუნი. შედარებით გავლილ დღეებთან ქუჩებში არაჩვეულებრივი სიწყნარეა.

არ ისმის არც სიმღერა, არც ხალხის ჟრიამული.

ყველა რაღაც მიყუჩებულა, წყნარად მიდი მოდის, წყნარად მუსაიფობს, სახეც ყველას თითქოს მოღუშული აქვს, როგორც თვით ცას.

ყველა გრძნობს, ყველა ფიქრობს, რომ დღევანდელი დღე გლოვისა და ზარის დღეა.

დღეს უნდა გამოასვენონ, დაასაფლავონ ისტორიული ბრძოლის პირველნი თავდადებულნი მსხვერპლნი.

დიდია სიხარული გამარჯვებისა, მაგრამ არა ნაკლებ დიდია ხალხის გულში სიყვარული და პატივისცემა მათდამი, ვინც თავი თვისი შესწირა სამშობლოს დახსნას... **რ—დ.**

მოხალისეთა პირველი რაზმი ქართლიდან

საღამოს 7 საათია. გორის სადგურიდან აცილებენ ქართლის პირველ მოხალისეთა რაზმს. დიდძალ ხალხს მოგროვა თავი. დაწყრეულმა ქართლმა თავისი ხარჯით შემოსა ეს რაზმი.

რაზმს წინ უდგას ფრონტის არჩილ ფურცელაძე.

„სმენა“,—[illegible] ... რევოლიუციონერი—არჩილ—[illegible] ვაშვილი.

„ჩემი მოღვაწეობის 25 წლის განმავლობაში, დაიწყო მან, ეს წმინდა დროშა უბიწო მიტარებია. გაბარებთ ეხლა თქვენ და არ მოგვიტანოთ ის შერცხვენილი“.

ახალგაზრდა რაზმელმა წამოიჭრა და სასოებით ჩაიბარა დროშა.

ხალხში ქვითინი შეიქნა...

სიტყვას ამბობს რუისელი ძველი გვარდიელი ბუზიაშვილი. დაუსრულებელი ოვაციები, ვაშას ძახილი.

თუ დავიხოცოთ, ცოლშვილს გაუხარებით,—ისმის რაზმელთაგან.

აი მამა-შვილი. ნიკო გარიჯვანიშვილი თავისი შვილი იოსებით...

ქართლი ჰქარავს თფილისის დასახსნელად მიეშურება...

ისეთი ყრუ-ნაა, მხიარულება, მოხალისეებში, რომ გეგონებათ—ქორწილში მიეშურებიანო. .

გაუმარჯოს ქართლის პირველ მოხალისეთა რაზმს და მის წინამძღოლს არჩილ ფურცელაძეს.

მოხელეალე რაჭველი.

ქრონიკა

— სამაზრო რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა პროფესიონალურ კავშირის ცენტრალურმა გამგეობამ თავის სასწრაფო სხდომაზე, 20 თებერვალს დაადგინა: გადასდოს ფრონტის სასარგებლოთ 100 ათასი მანეთი თავის ფონდიდან და ამავე მიზნისათვის გამოიღოს თვის კავშირის ყველა წევრს ერთი დღის ჯამაგირი

— საქონელზე ხელოვნურად ფასების აწევისათვის ზურგის უფროსს პოლკ. სულაქველიძეს გადაუგზავნა სასურსათო განყოფილებისაგან 25 ოქმი. ოქმი ედგინეს შემდეგ ვაჭრებს: 1) ბ. გ. ო[illegible] ნესიანცს, 2) ი. რ. ინასარიძეს, 3) ლ[illegible] ხოჩავაძეს, 4) გრ. გ. საგინელიძეს, 5. ნ. და ლეონ ბურდულაძეს, 6) [illegible] შტეინბერგს, 7) ქ. ა. იშხანოვს, 8) [illegible] ნიკოგოსოვს, 9) ა. დ. ხაბუციანს, [illegible] ა. ა. ქესაძეს, 11) ა. ა. კაზიანს, 12) კაზარიანცს, 13) ო. გ. ბოიაჯიანცს, [illegible] გ. საბოქიანცს, 15) ს. გ. აბანიშვილს, 16) ი. ამანიშვილს, 17) ლ. რ. გრი[illegible] რიანცს, 18) მ. ს. ლებანიძეს, 19) [illegible] ზახარიანცს, 20) ს. დ. აჟეტისიანცს, [illegible] ა. ნ. ოგაჯანოვს, 22) ა. ო. ბოიაჯიანს, 23) ს. გ. გველესიანს, 24) ა. ს. ბაღ[illegible] საროვს, 25) ა. მ. ლებანიძეს. ქალაქის გამგეობა შუამდგომლობს აღნიშნული პირები მიცემულ იქნენ სამხედრო სასამართლოში.

— ბათომის სანაპირო მუშების [illegible] ტელ „ვარსკვლავი“-საგან რედაქციამ მიიღო ფრონტის ფონდისათვის 30 ათასი მანეთი.

— ფქვილის საქმე თფილისში და მის თავ[illegible] სავაჭრო საზედამხედველო მეთაურობის ხელმძღვანელობა დაეკისრა საბჭოს ხმოსანს ა. რუხაძეს.

— რკინის გზის დამცველი მთავარი კომიტეტი საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ყოველგვარი სურსათ-სანოვაგე, რომელიც შეძენილი იქნება თფილისის ჩამოსატანად როგორც საზოგადო, [illegible] კერძო პირთა, მიერ სასწრაფოდ იქნება მიღებული რკინის გზის სადგურების მიერ, გაზურში დაგროვილი სურსათი ჩამოსაზიდათ დანიშნულია სამარშრუტო მატარებელი. (სდ)

— პიატურის შავი ქვის მრეწველთა საზოგადოება „ჩემო“-მ ფრონტის სარგებლოთ შეწირა: 19 თებერვალს 2 მილ. 80 ათასი მან., 2 თებერვალს [illegible] მილ. მანეთი.

— 21 თებ. სავაჭრო-სასურსათო ზედამხედველის აგენტების მიერ [illegible] რობილ მოვაჭრეთაგან 9 კაცი [illegible] გადაეცა სამოქალაქო თავდაცვის [illegible] როსს პოლკ. სულაქველიძეს შუამდგომლობით, რომ ისინი მიცემულ [illegible] სამხედრო-საველე სასამართლოში.

— თფილისის პროფესიონალურ [illegible] შირებში ეწერება 40 წელზე ხნ[illegible] მოხალისე მუშები; ესენი განაწილებ[illegible] იქნებიან სხვადასხვა სამუშაოებზე [illegible] მელნიც სწარმოებს ფრონტისათვის.

— სამხედრო მდგომარეობის [illegible] თანახმად მთავრობის დადგენილე[illegible] ამა წლის 19 თებერვლიდან ცხად[illegible] საყოველთაოდ: 1) შეჩერებულ [illegible] ერთი თვის ვადით პროტესტი [illegible] დახდევინება ყველა იმ ვექსილების, [illegible] მელნიც გაცემულნი არიან 1921 [illegible] 19 თებერვლამდის (იხილეთ 1914 [illegible] 20 ივლისის კანონი, № 2055); 2) [illegible] ცის საკრედიტო დაწესებულებებს [illegible] ლება იმავე ვადით შეაჩერონ მიბარებული ფულის დაბრუნება.

— დავკარგე სენაკის მაზრის სამხედრო უფროსის მიერ მოცემული [illegible] სუფლების მოწმობა და 15 ათასი [illegible] ფულად. ნანახველს ვთხოვ გადმოგ[illegible] ჩემი ადრესი: თფილისი, გუდაუთის [illegible] სახვევი № 5, სპირიდონ ძიძიგურს[illegible]

კრებ[illegible]

დღეს, საღ. 6 ს. შესდგება საქ. [illegible] მ. პ. მეორე რაიონული კოლექტ[illegible] სხდომა.

რედაქტორი [illegible]